

BRASSÓI UJLAP

Megjelenik este 6 órakor.
Egyes szám ára 2 fillér.
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Társadalmi napilap.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Kapu-utca 72.
Telefon 356.

Előfizetési árak:
A kiadóhivatalból elhozva 1 óra 40 fill.
1 óra házhoz hordva 60 fill.
Pesti Ujlappal 1 óra 1 K.

Ébrednek a gazdák is.

(F. M.) Ma nyitották meg Siófokon az évenként tartandó gazdakondresszust. Tizezerekre rug az összegyűlt földbirtokosok, földművesek tömege, amelyet Károlyi gróf, Darányi Ignác vezetnek.

Évről — évre kezdenek gyűlésezni a magyar földművesek, hogy tudásukat fejlesszék, hogy új ismereteket gyűjtsenek, hogy megvédjék gazdasági érdekük, hogy politikai téren is legyen sulya a szavuknak.

E hazának alig van elhanyagoltabb néposztálya mint az „önálló” kisgazdaosztály.

Az ipari munkások szervezkedéseikkel, hatalmas szakszervezeteikkel már régen segítettek magukon, de a földműves türelmes volt, lassan mozgott.

A földműves körül kifejtett élelmiszer harc, drágaság benne is felébresztette a jobblét után való törekvést, a jobb megélhetés vágya őt is sarkanyuzza szervezkedésre.

Benne is felébred az öntudat, észreveszi, hogy neki is több joga van az élethez mint eddig volt.

Az ő homlokára is kiül az öntudat és értelem, mint az ipari munkáséra, aki egész nap a gépek fogantyúit fogja a poros, füstös műhelyben vagy gyárban.

A földműves sem hallgatja már oly jókedvvel a fülemile, a pacsirta énekét, mint ezelőtt régen. Felette is megnehezült az idők járása.

A sulyos és igazságtalan földadók, az aránytalan nagy eladósdás tulmagasra rugott és ruházási drágaság, mind — mind Damokles kardként lóg a földműves feje felett és naponként a tönkrementéssel fenyegeti. Évenként 37,000 önálló kisgazdának a birtoka kerül újra és cserél gazdát.

Nemzeti veszedelem ez már. A békés és nyugodt fejlődést veszélyezteti már az önálló elem tönkrementése.

A földműves eddig hallgatott. A föld utáni, vágy növekedett benne. Nem ábrándozik üres utópiák felett. Nem léhaság kell neki, hanem egyedüli vágya a föld, az a talpalatnyi fekete, termékeny föld, amelyen megvetheti lábát, hogy izzadsággal is megszerezze magának és családjának a szerény megélhetést.

Forradalmi eszmék, felforgató tanok őt érzéketlenül hagyják, neki egy vágya van, a földszerzés vágya. Egy kis birtok, egy kis föld, amelyet lépésről — lépésre, göröngyről — göröngyre maga akar megmunkálni.

Ezzel az értékes néposztállyal nem igen törődtek eddig. Kevés gondot fordították a földműves osztály láburaállítására.

Az üdvös társadalmi munka, jótékony, altruisztikus törekvések ugyan nagyon sokat segítettek a földműveseken, de ez még mindig kevés, még mindig csak egy csöpp a tengerben.

Földműves állam vagyunk! Helyzetünk az agrikultura művelését tüzte a magyar nemzet elé, elsősorban. A modern földművelés pedig alapja a

gazdag ipari és kereskedelmi életnek is. A földművelés a törzs, amelyen kizöldülhetnek az ipari és kereskedelmi élet zöldelő ágai, lombzatai.

Ki hazudik?

A nagy „piszkosok” és a Brassói Lapok

Bartha „nyelvtárs” a „Br. Lapok” puszipajtása nyilatkozik. Barthával nem fogunk vitatkozni affelől, hogy mi az igazság, teljesen felesleges. A vádlottak padján próbáljon majd mosakodni, ha tud. Tanukkal fogjuk állításainkat igazolni. Szeretné magát tisztázni és „védangyalként” tünteti fel magát. Tanuk fogják igazolni, hogy Barta, Ungár felbujtására; „üszétek, ki kell dobnia!” kiabálásukra rohantak a keresztényszociálistákra. A tényeket majd a bíróság fogja megállapítani bizonyára nem Barta igazmondása alapján.

A szociáldemokrata elvtársak persze mindenhol „ártatlanok” és mégis mindenki tudja, hogy vért ontanak, hogy zavar csinálnak. Nemcsak mi de más emberek is ismerik még a májukat is.

A folytatását ez ügynek különben majd elvégzi az a bíróság, amelyet törvényszéknek neveznek.

A keresztényszociálisták küzdenek a keresztény munkásságnak a szociáldemokrata járom alól való felszabadításáért.

Tellmann Béla

divatterme.

Brassó, Ferenc-József-tér és Lópiac sarokház Serg-féle posztóüzlet 1. emelet.

Készít saját műhelyében elsőrangú munkások által izlésesen előállított honi szövetekből

uri ruhákat.
angol női felöltők és kosztümekek
készítése.

Vidéki megrendeléseket felelősség mellett próba nélkül is kifogástalanul teljesít.

Kézimunka kiállítás a zárdában.

A vizsgákkal kapcsolatosan megnyílt a zárda növendékeinek kézimunkakiállítása is.

Az intézet számos növendéke az egész esztendő alatt lankadatlanul dolgozott s végső eredményül olyan kiállítást hozott össze, amely méltó volna rá, hogy hangos reklámmal hirdessék és drága pénzért mutogassák. A tünek, ennek a parányi, de varázslatos erejű szerszámnak valóságos csodáit halmozták össze százsámra a tisztelendő nővérek keze alatt felnövő háztartási, polgári és elemi iskola növendékei, akik javarészt, különösen a háztartási és továbbképző tanfolyam növendékei nem kenyérszerzés céljából, hanem hasznos és művészi szórakozásból foglalkoznak himzéssel, varrással s a női kézimunka százféle fajaival.

A kiállítás színvonala páratlan a maga nemében. A tulságig kifinomodott izlés uralkodik még a legapróbb darabon is és látni néhány olyan kelengye részletet, amilyen például: Halasi Annuskáé, Sántha Margité, néhány olyan himzést, amilyen Balázs Erzsikéé, Hugyák Erzsikéé, Balázs Erzsikéé, Ágoston Ilonkái és Csoma Klárái, néhány olyan fehérneműt, amilyen Dózsa Micié, György Ilonái, Bakk Erzsiké, Ucseszának Rózái, Soo Ilonkái, Preiszner Ilonkái, akiknek a munkái bátran a muzeumok üvegszekrényeibe volnának helyezhetők.

Ezt a kis művészi gárdát, mert valóságos művészetet fejtettek ki, Thála nővér vezette bámulatatosan kifejlődött izlésével, ügyes színismeretével és gyakorlott hozzáértésével.

A kiállításon a legegyszerűbb darabtól kezdve a legpazarabb drágaságokig minden fellelhető. A legszembeötlőbb az a sajátos kifejlődött izlés, amely minden darabon átvonul. Élvezettel pihenteti a szemét az ember minden egyes holmin.

Aránylag semmiben sem marad hátra a polgári iskola növendékeinek a kézimunkakiállítása, akiknek a tüit Pramana nővér művészi keze irányította. Ugyanezt mondhatjuk ezekről a munkákról amit a háztartási kiállításról mondtunk. Ezek a „kis lányok” ugyancsak nem maradnak hátra a „nagy lányok” mellől.

A IV. polgári iskolai tanulók közül különösen Sántha Margit, Csiky Ella, Szalai Vilma és Königs Annus munkái vonják magára az ember figyelmét; Elekes Annuska, Gál Rózsika, Belvár Irénke, Ágoston Gizella Pleszkopp Mária munkái, Ügyesek Balázs Mariska, Sántha Annus, Petrás Margit, Preiszner Lili, Gencsi Gabi, Kovács Frida, Hajkó Ilonka és Bartha Jolán munkái Di-

cséretre méltók az elemi iskola növendékei közül: Zatlukál Piroska, Mezey Irénke, Salánky Jolánka, Wokurka Mária, Balázs Erzsiké, Semsey Ilonka, Uzoni Otília, Simon Annuska és Bere Mária.

A magántanulók közül nagyon szép eredményeket értek el: Ágoston Ilonka, Szász Irénke és Ágoston Margit,

A kiállítás nagy figyelmet érdemel a város közönsége részéről és a siker Thála és Pramana nővére, akik emberfeletti igyekezettel tanították növendékeiket, amelynek a nyomán őszinte elismerés jár.

Olvasóközönségünk figyelmét felhívjuk erre a kiállításra, amely naponként megtekinthető a zárdában.

Az ipartestület végakkordjai.

A következő levelet vettük:

A „Brassói Ujlap”

tekintetes Szerkesztőségének,

Brassó.

Ipartestületünk előjárósága a f. hó 17-én tartott ülésén lelkesülten tudomásul vette a m. kir. keresk. miniszter Ur önagyméltósága 25185/912 szám alatt az Alispán urhoz intézett másolatban idecsatolt végzését, mely a Városi tanácsnak a Krizsán Ferenc elleni ügyünkben hozott összes véghatározatait megsemmisíti, valamint az ipartestületek a u t o n o m jogait feltünteti.

Együttal azt is határozta előjáróságunk, hogy az üresedésben levő titkári állásra pályázatot hirdet. miután a volt titkár fegyelmi bizottságunk véghatározata ellen a törvényes időn belül előjárósá g u n k h o z felelőbevitelt be nem adott.

Mit szíves felhasználás végett Tekintetességeddel tisztelettel tudatunk.

Brassó, 1912. június hó 18.

Ipartestület mint Iparhatóság.

Gottlieb
h. titkár.

Kászony F. Lajos
elnök.

A miniszteri leiratra helyszűke miatt nem terjeszkehdhetünk ki, hanem holnap bővebben foglalkozunk ezzel az ügygel, amely oly nagy port vert fel városunk életében.

MELZER és CRISTESCU

szabó divatterem

Raktáron a legfinomabb szövetek.

Brassó, Uj-utca 2. II. em.

Jászi Oszkár nyilatkozata.

Jászi Oszkár, aki klerikális antiszemizmusról semmiesetre sem vádolható, kemény igazságokat mond a zsidókról. A mai társadalmi zülésért a zsidó üzleti szellemet teszi felelőssé. Kimondja a rettenetes ítéletet, hogy a zsidók, ha hasznuk van belőle, mindenre kaphatok, vállalkoznak ők a legmegalázóbb szerepekre is. Különösen kikel a fendál-„jud” ellen. Rugdossa a fendáljudot minden népnuzás s minden junker-erőszaknak ezt a mindenre kapható eszközét Sajnos, a zsidó kispolgárság lelke még annyira benne van a ghejtóban, hogy liberálistusa még mindig kimerül a sekély antiklerikális propagandában és nem veszi észre, hogy a vallási fanatizmus a nép kizsákmányolásának a gyümölcse s hogy a kizsákmányolásnak két történelmi gyökere van: a feudális földuzsora és a zsidó bankuzsora. Ennek a megállapításnak igazságán mit sem változtat az a tény, hogy a nagybirtok egy tekintélyes része ma már zsidókézen van.

Azért jegyezzük fel ezeket, hogy a Brassói Lapok, ez a ma-holnap zsidófelekezeti lap védje a szegény zsidóságot, mint egyik multszámában a Talmudot ezt a sok erkölcsi romlás okozóját védte.

Megszökött miniszterelnök.

Peking június 18.

A köztársasági kormány nagy bajban van: Tangsaoji miniszterelnök a zavarok elől a szó szoros értelmében megszökött és hiába küldte utána Juansikkai még vásárnap titkárát, Liangsit, különvonaton Tien-cinbe. A mai minisztertanács határozatából Liangsi még egyszer Tien-cinbe utazott. Az elnök és a kabinet tagjai a miniszterelnök titokzatos elutazását érthetetlennek mondják Tangsaoji semmiképp sem akar visszatérni. Magyarázata ennek valószínűleg a katonai hatóságoknak az a közlése, hogy Kanton függetlenségi proklamációt akar kibocsátani. A mandsu katonai párt, mely a nyári palotában volt bekvártélyozva Pekingbe indul azzal a bevallott szándékkal, hogy a hátrálékos zsoldot követelje. Juansikkai csapatai szembeszálltak velük és megakadályozták a lázadás nyílt kitérését. A mandsu katonaság vezérét letartóztatták.

Sainzból és Santungból érkezett hírek szerint ott is lázadás készül, mert a katonák nem kapnak zsoldot. Égetően sürgős, hogy a kormány legkésőbb holnap erre és

Üzletáthelyezés.

ZEIDÉS GYÖRGY utóda

nyerges és szijgyártó.

Van szerencsém vevőimet és a nagyérdemű közönséget értesíteni hogy az üzletemet Kapu-utca 31 szám alól **Cérna-utca 1 sz.** áthelyeztem. Kérem az eddigi előlegezett bizalmat ul üzletem iránt is fentartani.

A legpontosabb kivitel nagyon szolid árak mellett fe-

Teljes tisztelettel:

ZEIDÉS GYÖRGY utóda.

BRASSÓ, Cérna-utca 1. —————elölősséget vállal. —————

Az egyházi énekkar feltűnő műsorral koncertet tart vasárnapon a Dalsarnokban.

más célokra pénzt szerezzen. Ebben a helyzetben a kormány a nemzetközi bankcsoporthoz fordult, mely 3 millió taelt engedélyezett.

Bányaszerencsétlenség.

Sulyosan megsebesült Bernincsevics bánya-munkás.

A keresztényfalvi bányában tegnap este 10 órakor Bernincsevics Ferenc vette át az éjjeli munkát. Lyukakat furt és előkészítette a robbanást, az egyik töltés meggyújtásánál maga is szerencsétlenül járt. A végtagjait teljesen széttroncsolta a törmelék és kő.

HIREK.

1912. június 20. Csüt.
Róm. kath. Julianna
Protestáns Vazul
Gör. k. Jusztin jun. 1
Nap két 4 ó. 3, ny. 7 ó. 57.

Adakozás. Brassói Ujlap alapra N. N. 1 koronát adott. Isten fizesse.

Halálozás. Özv. Molnár Jánosné szül: Kászony Rózália 85 éves korában a haldoklók szentségének áhítatos felvétele után f. hó 28-án elhunyt. Temetése f. hó 20-án d. u. 4 órakor a róm. kath. temető-kápolnájából lesz. Az elhunytban Molnár János várm. irodaigazgató édes anyját gyászolja.

— Schmidts Mihály posta és távirtda felügyelő 68 éves korában hosszas szenvedés után f. hó 18-án jobb létre szenderült. Temetése f. hó 20-án d. u. 3 órakor lesz a Katalin-utcai gyászszobából a brassói ev. temetőbe.

Dr. Hankó választási elnök. Dr. Vajna Gábor ügyvéd a VII kerület választási elnöke e tisztéről lemondván helyébe Dr. Hankó Domokos ügyvéd neveztetett ki, aki a képviselőtestületi választást e hó 20-án vezetni fogja.

Uj egyesület. Belügyminiszter a botfalusi olvasókör alapszabályait kiegészítésre leküldötte.

Vörheny Botfaluban. Botfalu községben a vörheny betegség fellépett.

Visszaélések az állami szubvenciókkal. Nem új dolog, és nem egyszer irtunk már arról, hogy az iparfejlesztés céljaira adott állami szubvenciókkal milyen halálán visszaélések történnek, ilyen visszaélésekről rántották le most a leplet a Magyar Bőriparosok országos egyesületének legutóbbi választmányi ülésén is. Az ülésen szóba került az a körülmény, hogy olyan hazai cipőgyárak, amelyek nagy állami kedvezményekben és szubvenciókban részesülnek, külföldi bőrt dolgoznak föl és teljesen figyelmen kívül hagyják azt a rendelkezést, hogy a magyar államtól nyert jármegvásárlás fejében elsősorban a magyar állam területén termelt nyersanyaggal kötelesek dolgozni. A bőriparosok egyesülete elhatározta, hogy e visszaélésekkel szemben többé nem hunyja be a szemét, hanem beadványt intéz kereskedelmi miniszterhez és közölni fogja vele azoknak a cipőgyárosoknak a neveit, akik egyenlő minőség és egyenlő ár dacára a külföldről hozzák be a nyersanyagot. Reméljük, hogy a bőriparosok felszólalásának meglesz a kellő fogantatja, s a kereskedelmi minisztérium nem fogja tűrni, hogy az állam pénzét a külföld támogatására fordítsák hazai cipőgyárosok.

26 óráig víz alatt. A Glauco tenger alatt járó naszád bravuros gyakorlatot vitt végbe az arzenál vízmedencéjében. Teljes felszereléssel és legénységgel leereszkedett a mélységbe s pénteken délelőtt 11 órától fogva szombat déli 1 óráig maradt a víz alatt. Mikor végre felszínre jött a Glauco, az orvosok megvizsgálták a matrózokat, mert féltették őket, hogy a nagy mélységben az erős víznyomástól bajuk lesz. Valamennyi tengerész jól állotta a nehéz próbát.

A „Római Császár“ vendéglő
borkimérésben (Árvaház-u. 3. sz.) kitűnő
Eredeti **BOROK**
erdélyi kaphatók. — mert jó konyha!

KOVÁCS ISTVÁN

cipész

Cérna-utca 5. sz.

Hubert Hedwig
virágterme

Brassó, Kolostor-u. 23. Telefon sz: 500.

: Legsikesebb :
egyenruhák
Lengyel Gyula

egyenruha üzletében készítettnek
Brassó, Hosszu-utca 14 sz.,
aki a drezdai szabászati akadémián
— dyert. inplomat —

Málnási Mária-forrás

természetes alkalikus sós savanyú víz. Leg-
kiválóbb köptető és étvágyemelő szer. :-
Kapható mindenütt!
Kutkezelőség BRASSÓ.

TÁVIRATOK A ház ülése.

Bpest jun. 19.

A ház ülésére ismét nem engedték be az ellenzéket, amely nagy tömegtől kisérve a néppárti klubhelyiségbe vonult.

A képviselőket kíséző tömeget attakkal verte szét a rendőrség. Az attak közbe egy csendőr Salyó hírlapíró szuronyával megszurta.

A ház megalakította a tisztikarát. A régiak választották meg. Az ellenzéki jegyzőket ismét megválasztották.

A főrendiház is megalakult.

Ertsey lött Kovácsra.

Bpest jun. 19.

A képviselőházban történt lövések alkalmával már rebesgették, hogy több lővés történt, mint a mennyit Kovács lött. A történet napján Erisei munkapárti képviselő jelentkezett, hogy ő lött Kovácsra, de ezt felhevülésében tette. Eddig a rendőrség titokban tartotta ezt.

Felios szerkesztő: Dr. Kölcze Károly.

Főszerkesztő: Fröhvirth Mátyás.

Kiadja: A Brassói Népszövetségi Takarékos és Hitelszövetkezet.

Granit, syenit, márványipar
és köcsiszoló-gyár

Nagy József Brassó, Kut-utca 50. sz. alatt

Elvállal mindennemű építőmunkát, sirköveket, mauzoleumokat mindennemű stílusban. — Szállít mindennemű butormárvány munkát. — Modern gépberendezés folytán olcsó árak.

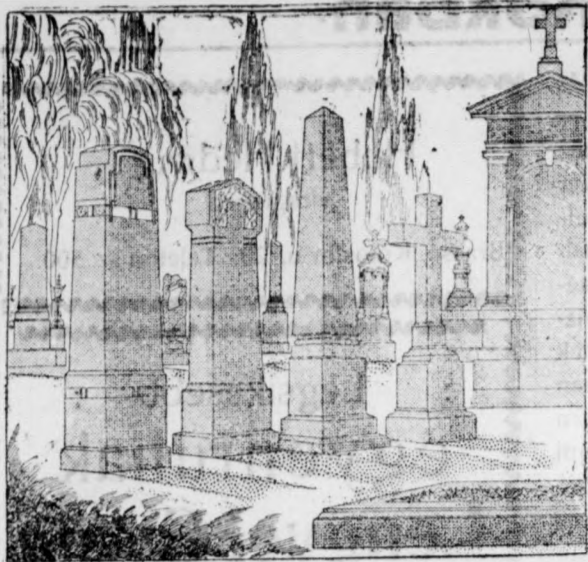
Fióktelep Székelyudvarhely.

Saját mész-kő, trachit és márványbánya.

Gazdagon felszerelt sirkőraktárból, hol az

eladás nagyban és kicsinyben

történik, szállítok a t. szaktársaknak egyes darabokat is gyári áron.

Sirkőraktár és mindennemű kőfaragó vállalat HERZUM FERENC és KÁROLY

Vasut-utca 58/B. A M. á. v. állomás közelében.

Állandó nagy raktárt tartunk: kész sírkövekben fehér márványból,
: laborator, fekete svéd gránit, syanit, trachit és homokkőből. :
Elvállalunk és szállítunk: különleges sírköveket, átalakításokat, át-
helyezést, úgy helyben, mint vidéken is. Megrendelésre készítünk
mindenféle kőfaragó munkát kicsinyben és nagyban, bármely ha-
: : zai kőből, vagy márványból. : :
Saját kőbányával rendelkezünk. Olcsó, valamint pontos kiszolgálás
: : mellett bárkivel versenyképesek vagyunk. : :

Tiszta erdélyi borok.

Iparegyleti vendéglő
és kerthelyiség

**Brassó,
Rezső-körut**

Kőbányai udvari sör.

A pünk. ünnepek alkalmával
dupla maláta sör is csapoltatik.

Kitűnő konyha.

Kósa Albert

szabó-üzlet

raktáron a legfinomabb szövetek.

Brassó, Weis-Mihály-utca 6 szám

KELLEMEN FERENCZ

:—: gyógyszer-tára :—:
a «Fehértemplomhoz»

Brassó, Kolostor-u. 8.

Ajánlja kitűnő, saját készítményű
eredménnyel bíró:

Vénus crème . . . . . 1 tégely —.80 fill.
Vénus szappan . . . . . 1 darab —.60 fill.
Vénus Poudre . . . . . 1 doboz 1.20 fill.
Petroline hajszesz . . . . . 1 üveg [2.— kor.
Nagy választék különlegességekben ásvány-
vizekben és parfümökben.

Merth János

első brassói teke-asztal asztalos

raktár kész teke-asztalokban.

Brassó, Vasut-utca 8.

„ADLER“ AUTOMOBIOK

olaj, auto-pneumatik a
legjobbak.

: Kerékpár és autókikölcsönzés. : :

Kerékpár-, varrógép- és auto-javítások

MOOSER MIHÁLY-nál

Brassó, Kapu-utca 39.

BARTHELMIE GYÖRGY

Brassó, Kapu-utca 41.

Varró-, számaló-, összeadó-, diktáló-,
villany- és fizikai szerek, irodasze- es különleges-
ségek üzlete.

A legnagyobb írógépek és különlegességek
raktárt

Írógép-iskola.

Telefon 350.

Telefon 380

„KORONA“ szálloda

— részvénytársaság Brassó. —

Első rangu szálloda.

100, a legmodernebb kényelemmel berendezett
szoba és szalon. 250 vendég befogadására alkal-
mas. Villanyvilágítás. Lakosztályok fürdőszobák
kal. Saját gőzmosóda. Központi szellőztető. Író
és olvasó-szoba. Nagy fogadó-terem. Fürdők
Zeneterem. Turista-megszálló. Sötétkamra fény
képzészek részére. Kiállító szoba. Kerti-erkély
Társaskocsi minden vonathoz. Automobilgarage
A legnagyobb zléssel és kényelemmel berende-
zett kávéház. 100-féle bel- és külföldilap és ké-
pes folyóirat. Nagy billiárd-szoba. Társaszsoba.
Páholy. Elegáns étterem és szeparék. Finom
borok és likőrök, valamint alkoholmentes italok.
Elsőrendű bécsi és francia konyha, melynek lát-
ványosságzámba menő berendezése megtekin-
tésre szívesen rendelkezésre áll. Erdélyi- és nem-
zetközi-étek Pilseni-, bajor és angol sörök.

Mäder János

igazgató

KAPHATOK

— részletfizetésre is

elsőrangú gyártmányú mindenfajta
varrógépek, kerékpárok, fa és vas-
tárolók, képek, tükrök, inga- és
zsebórák, aranyemű, szalon-garni-
turák, divánok, matracok, fal- és
futó-szőnyegek, paplanok, minden-
fajta vásznak, köntöskelmék, kész
férfi- és fiuruhák, esetleg mérték
után is készítik. Nagy választék
nemzeti zászlókban.

SZÖLLÖSY ZS.

Brassó, Kapu-utca 69.

Ügynökök megfelelő fizetés
mellett felvételnek.

FAZEKAS ANDRÁS

FÉRFISZABÓ

BRASSÓ, FEKETE-UTCA 21.

Antosch Ede

kárpitos és díszítő

Brassó, Vár-utca 114.

Hentschel Brassó.